

RAS
RASSPECIFIKA AVELS STRATEGIER

BEDLINGTON TERRIER

SKANDINAVISKA BEDLINGTON KLUBBEN
2005

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Historik	1
Mentalitet	3
Exteriör	5
Hälsa	10
Avelsstruktur	15
Arbetsgång	22

Historik

Bedlington terrierns ursprung är Northumberlandsdistrikten och särskilt då den lilla gruvstaden Bedlington. Under 1800-talets början tog smederna från Staffordshire med sig sina egna terriers när de flyttade till Bedlington. Givetvis uppstod korsningar mellan dessa smeders lättare terriervarianter och de lokala småväxta strävåriga terrierna. Dessa ursprungliga terriers hade en mycket mångsidig natur, då de skulle duga till allt från råttjakt, harjakt, grytjakt, att agera vattenhund och slutligen att kunna delta i de arrangerade hundslagsmälen. Till detta krävdes smidiga, snabba, starka hundar med ett oöverträffat temperament och luktsinne.

Mr Joseph Ainsley fick höra talas om dessa dugliga terriers, och det var också han som 1825 födde upp den första bedlington terriern, vilken fick namnet, Young Piper eller Ainsley's Young Piper. Det kom dock att dröja fram till 1870-talet innan man nedtecknade rasstandarderna för dessa hundar inför kommande utställningar. 1871 hölls den första utställningen med egen klass för bedlington terriern, i just Bedlington. Den första rasklubben var National Bedlingtonterrier Club, som grundades 1898 och som fortfarande är verksam i rasens hemland.

Att rasstandarderna och kanske främst tolkningen av denna har kommit att förändras mot en ädlare och mer elegant hund är givet då man ser dagens bedlington terrier. Även temperamentet och humöret har förändrats och med det också delar av de bruksegenskaper som gruvarbetarna, smederna och Mr Joseph Ainsley skattade så högt.

Till Sverige kom bedlington terriern först på 1900-talet och allra först var importen Clyde Boy, som var född 1905 och importerades av Löjtnant Erik Hesse i Stockholm. Den första svenskfödda hunden som registrerades i Svenska Kennel Klubbens stamböcker var tiken Florrie, som var född 1907.

Det var emellertid först 1976 som rasen fick en egen rasklubb, Skandinaviska Bedlington Klubben. Den är ännu idag den aktiva rasklubben, som arbetar inom SKK och dess organisation. 2004 hade klubben XXX medlemmar och anordnar aktiviteter såsom utställningar, promenader, klippkurser och annat för rasintresserade.

Rasens popularitet har skiftat något under decennierna, stundtals har intresset varit stort (då faktiskt ofta inom en yrkeskår, tex. hos tandläkarna på 1930-talet). Emellertid kan sägas att rasens beundrare verkar vara sällsamt trogna bedlington terriern och man återfinner flera uppfödare som haft rasen både trettio, fyrtio och femtio år, utan avbrott och med fortsatt avelsarbete. De flesta svenska bedlington terrierna har i sina stamtavlor en kombination av fyra mycket framstående engelska kennlars blodlinjer: kennlarna Stanolly, Rathsrigg, Foggyfurze och Wetop.

Tack vare de uppfödare som etablerade rasen i Sverige har den svenska bedlington terriern en sund och frisk grund att bygga vidare fortsatt avelsarbete på och med dagens möjligheter att DNA-testa för rasens allvarligaste defekt, så kan man nu fokusera på populationsproblematiken i allt större utsträckning. Även om det tidigare förekommit en stor mängd importer, så har dessa inte alltid utnyttjats i en bra och genomtänkt utsträckning. Vissa importer har fått ett väldigt stort inflytande, medan andra har lämnat rasen i stort sett obemärkta.

Rasen är en omtyckt sällskaps och familjehund och den aktivitet som främst lockar och där bedlington terriern nått stora framgångar är utställning. Flera hundar har nått den prestigefyllda första platsen (Best in Show) på olika Kennel Klubbars utställningar, bl.a. på den stora internationella utställningen Stora Stockholm. Det finns även en bedlington terrier som tilldelats ett CACIOB, SL(elit)CH, SUCH Tanja. Idag aktiveras bedlington terriern inom

vitt skilda områden såsom agility, viltspår, lydnad och bruksarbete. Dessa arbetande bedlingtons hade säkerligen glatt rasens grundare Mr Joseph Ainsley.

I dagsläget är Storbritannien fortfarande det land som registrerar flest bedlington terrier. Det registrerades 536 bedlington terrier i Storbritannien 2004. Det finns också flera aktiva rasklubbar i Storbritannien, som värnar om rasens utveckling. Sverige och de svenska uppfödarna gör fortlöpande import från Storbritannien och kontakten mellan olika engelska uppfödare och den svenska uppfödarkåren består alltjämt. Då Skandinaviska Bedlington Klubben har jubileumsutställningar så är målet att så ofta som det är möjligt att inbjuda rasauktorer/uppövare från just rasens hemland.

Mentalitet

FCI:s rasstandard för bedlington terrier beskriver rasens temperament på följande sätt:

Rasen skall vara livlig och full av självkänsla. Den är en intelligent följeslagare med stark sportig instinkt. Till temperamentet är bedlington terriern vänlig, tillgiven och värdig, aldrig skygg eller nervös.

Kommentar: Den har ett vänligt och tilltalande temperament, är fortfarande full av djärvhet, men visar ofta en viss distans till främlingar. Bedlington terriern är till substansen en arbetande terrier som har styrka att klara hårda påfrestningar såväl högt tempo under strid som höga hastigheter i svår terräng. Den ger under sin elegans intryck av en imponerande själslig och kroppslig styrka.

Då.

Bedlington terrierns temperament har skiftat betydande under rasens utveckling och historia. Från början var bedlington terriern en aktiv jakthund som även skulle kunna delta i hundslagsmål, varför ett mycket skarpt terrier temperament var att föredra. Rasens utveckling mot en mer sällskapsinriktad hund har även förändrat temperamentet från den kärva jakthundens till en väl fungerande och social familjehundsras. Epitetet en ulv i fårakläder har ofta kommit att följa bedlington terriern och det var ett uttryck som väl beskrev den dåtida bedlington terrierns temperament.

I samband med utställningsmeriternas ökande betydelse i aveln för bedlington terriern kom också SKK:s krav för utdelande av utställningschampionatet att få en gynnsam inverkan på rasen. Krav ställdes på att hunden skulle vara karaktärs- eller mentaltestad förutom de tre certifikaten.

Nu.

Bedlington terriern är idag en utpräglad sällskapshund som av sina ägare beskrivs som lugn och orädd (29% enligt Hälsoenkäten) samt glad och livlig (55% enligt Hälsoenkäten). De avvikande temperament som man kan se tendenser av är av karaktären rädslor och skygghet snarare än aggressivitet eller hyperaktivitet. Rasen fungerar väl tillsammans med barn, andra hundar och även andra djur. Enligt försäkringsstatistiken kan man också se att bedlington terriern ligger under genomsnittet då det gäller bitskador, detta utgör också en anvisning i att bedlington terriern inte hyser det typiska terriertemperamentet, med stor skärpa och försvarslust i kombination med social kamp.

I dagsläget krävs inga krav på mentalitet för att erhålla utställningschampionatet, men man kan tillägga att man inom bedlington terriern inte återfinner någon hund som erhållit priset 0 p.g.a. mentalitet. Detta torde kunnas sägas vara ett gott betyg på den svenska bedlington terrierns temperament. Ett växande antal bedlington terrier återfinns nu också i resultatlistor för agility och lydnad och rasen har fått sin första viltspårshampion. Att allt fler bedlington terrier ägare väljer att aktivera sina hundar inom olika hundsporter är givetvis gynnsamt för rasen och kan ge en berikande bild av rasens temperament, som en social och aktiv hund vars intressen kan vara vitt skilda. Då det gäller det rena beskrivandet av mentaliteten kan man säga att bara ett litet fåtal genomgått detta. I dagsläget är det endast ett mycket litet antal hundar som på något sett genomgått mental prövning i form av antingen fullt karaktärsprov eller mentalbeskrivning för hund (MH). Av de 20 mest använda hanhundarna är det fyra som har annan merit än utställningsmeriter och hos tikarna är det totalt sett bara fyra stycken som har andra meriter och endast två tikar, av det totala antalet tikar, som är MH-beskrivna.

Mål under den kommande 5 årsperioden

Att den svenska bedlington terriern skall fortsätta vara en väl fungerande sällskapshund med ett jämnt och tilltalande temperament.

Att mentaliteten kartläggs och en MH-profil kan skapas inom de närmaste 5 åren.

Strategier

För att kunna fortsätta följa och utvärdera rasens temperament är det av stor vikt att antalet hundar som mentalbeskrivs ökar. Ett kortsiktigt mål är att inom 5 år ha beskrivit minst 20 stycken bedlington terrier med hjälp av MH-testen. Först då kan man anse sig ha tillräckligt med fakta för att göra en mer komplex beskrivande bild av temperamentet. Vidare bör det i varje enkät finnas med frågor kring hundarna mentalitet, för att se ägarnas bild av sina hundars temperament. Uppfödarna av rasen bör fortsätta sträva mot att få hundar som fungerar väl i det svenska samhället utan att för den skull förlora de rasspecifika egenskaper som bedlington terriern besitter.

Exteriör

Utdrag av rasstandarden för Bedlingtonterrier

Orginalstandard 1987-06-24,

FCI standard 1998-03-12, **SKK standardkommitté** 2003-10-08.

Samt kommentarer från Raskompedium för Bedlingtonterrier 2005.

Bakgrund/Ändamål

Rasen har under åren, från att den första hund som benämndes bedlingtonterriern föddes 1825 i England till dagens bedlington, ändrats ganska rejält utseendemässigt. Från att ha varit en hund med känt mycket goda bruksegenskaper (läs mer under historik) till dagens rena sällskapshundar. Från att ha varit en hund på cirka 33 – 38 cm hög till dagens hundar som ligger runt 41 cm. Från att ha haft en kraftfullare och mörkare päls till dagens ljusare och mjukare pälsar. Rasen har även blivit mer extrem när det gäller bakbensvinklar och rörelser.

Rasen har aldrig blivit speciellt populär utan registreringssiffrorna brukar ligga på mellan 50 – 80 stycken per år. Vad det beror på man inte, men troligtvis tycker många att rasen har ett speciellt utseende.

Nuläge

Det sägs att svenska bedlingtons är av exteriört världsklass! Det tycker både uppfödare av rasen från andra länder och även internationella domare. Det är inte så ofta som bedlington får 2:or i kvalité pris på utställning och 3:e pris i kvalité förekommer i stort sett inte alls. Men trots detta finns det vissa detaljer som under de 100 år som rasen har funnits i Sverige har förändrats, ibland till det bättre och ibland till det sämre.

Pälsstrukturen

Rasstandarden säger: Pälsen är mycket karaktäristisk. Den är tjock, till sin struktur påminner den om flossat lin, den skall stå väl ut från huden och får inte vara sträv. Den skall ha en påtaglig tendens att tvinna sig, speciellt i huvud och i ansikte.

Kommentar:

Pälsen skall vara en tät blandning av mjuka och hårda hår som ger stor spänst och vid beröring en klar känsla av motstånd. Den får aldrig vara mjuk eller len eller ge känsla av bomull. Pälsen får heller inte vara lockig utan tydligen sno sig i topparna. Pälsens färg hänger starkt samman med hudens pigmentering och pälsens struktur. En bedlington terrier utan hudpigment och vit, ullig päls får aldrig accepteras, men däremot uppskattas en ljus, näst intill vit hätta.

Så här är det i nuläget:

+ Svenska bedlingtons har tjocka pälsar

- Allt för många ljusa och mjuka pälsar finns på dagens bedlington. Vissa som även saknar dom hårdare stickelhåren.

Huvudet

Rasstandarden säger: Huvudet skall vara päron- eller kilformat och uttrycket i vila är mildt och vänligt.

Skallparti	Skallen skall vara smal men djup och rundad. Den skall vara täckt av en riklig, nästan vit, silkeslen hätta på hjässan.
Stop	Stop får inte finnas, utan linjen från nackknölen till nospetsen skall vara rak och obruten.
Nostryffel	Nostryffeln skall vara svart hos blå och blå och tantecknade hundar. Den skall vara brun hos leverbruna och sandfärgade hundar. Näsborrharna skall vara stora och väl markerade.
Nosparti	Nospartiet skall vara väl utfyllt under ögonen
Läppar	Läpparna skall vara stramt åt liggande och inte nedhängande.
Käkar/Tänder	Saxbett med stora, kraftiga tänder. Käkarna skall vara långa och avsmalnande
Ögon	Ögonen skall vara små, klara och djupliggande. Det idealiska ögat ger intryck av att vara trekantigt. Hundar med blå pälsfärg skall ha mörka ögon, hundar som är blå med tantecken skall ha ljusare ögon med bärnstensfärg, medan leverbruna och sandfärgade hundar skall ha ljust nötbluna ögon.
Öron	Öronen skall vara medelstora och avlånga. De skall vara lågt ansatta och hänga flat intill kinderna. Öronen skall vara tunna och sammetslika till strukturen och täckas av kort, fint hår med en frans av vitaktigt, silkeslent hår längst ut.

Kommentar:

Huvudet skall vara byggt på släta linjer där varken okben eller kinder får var framträdande. Skallen skall vara kraftfull med väl uttalad nackknöl, nospartiet, uppifrån sett, väl utfyllt och endast svagt avsmalnande mot nosen. Käkarna långa och mycket kraftiga med förnimbar haka. Bettet är i det närmaste fyrkantigt med stora väl utvecklade tänder.

Så här är det i nuläget:

+ Bedlington terriern i Sverige har långa, fina huvuden. De flesta har breda underkäkar och är väl utfyllda under ögonen. Små, trekantiga ögon av bra färg.

- Hundar med markerade okbågar dyker upp här och där. Även hundar med för korta foreface. Hundar med dålig utfyllnad under ögonen samt med för tunn underkäke förekommer också i mindre utsträckning. Runda, stora ögon är icke rastypiskt men förekommer. För stora, långa och tjocka öron finns också men även för små och korta öron.

Extremiteter

Rasstandarden säger:

Framställ:	Frambenen skall vara raka och mellanrummet mellan dem skall vara bredare vid bröstet än vid tassarna.
Skulderblad	Skuldrorna skall vara flata och sluttande.
Mellanhand	Mellanhanden skall vara lång, lätt sluttande utan tecken till svaghet.
Framtassar	Framtassarna skall vara långa (hartass) med tjocka och väl slutna trampdynor.
Bakställ:	Bakpartiet skall vara muskulöst och mättligt långt. Bakbenen förefaller längre än frambenen.
Has	Hasorna skall vara starka och lågt ansatta, varken inåt- eller utåtvidna.

Baktassar

Baktassar, se framtassar

Kommentar:

Skuldran skall vara väl tillbakalagd och överarmen så väl vinklad att bringan fylls ut av ett förbröst och mellanrummet mellan frambenen bildar en triangel. Tillsammans med sluttande mellanhand och hartass ger profilen av fronten bilden av en avbruten hästsko. Bedlingtonterriern kan på grund av frontens utformning stå med något utåtriktade tår för att få balans. Ländens och korsets välvning fortsätter utan övergång i bakbenet, vilket får bakbenet att förefalla längre än frambenen. Korset skall vara mjukt sluttande, ej så brant att hunden blir underställd. Inte heller får lårbenet vara av sådan längd att underställdhet i rörelse och övervinkling blir resultatet. I och med sin välvda länd och sluttande kors har bedlingtonterriern ett knäppt vinklat knä men en kraftig, lågt ansatt has som ger maximalt framskjut.

Så här är det i nuläget:

+ De flesta bedlingtons i Sverige har fina hartassar och fina sluttande mellanhänder. Många har också låga hasor.

- Allt för många bedlington terrier i Sverige har en felaktiga fronter. De har en "terrierfront" (parallella ben) och saknar den rastypiska "bedlingtonfronten" (bredare vid bröstet än vid tassarna). Det finns domare som tror att den bedlington som har en korrekt bedlingtonfront rör sig icke rastypiskt, vilket har kommit att bli ett av de stora exteriöra problemen inom rasen. Allt för många bedlington har överdrivna bakbensvinklar. Alltför vinklade, långa bakben. Dessa hundar ger ett intryck av att nästan "stå på knäna".

Kroppen

Rasstandarden säger:

Kropp	Kroppen skall vara något längre än den är hög. Den skall vara muskulös och påtagligt smidig.
Rygglinje	Ryggen skall vara naturligt välvd över ländpartiet
Ländparti	Ländpartiet skall vara välvt
Bröstkorg	Bröstkorgen skall vara djup och nå till armbågen. Den skall vara ganska bred med flata revben.
Buklinje	Den välvda ryggen ger en markerat uppdragen buklinje.
Svans	Svansen skall vara medellång, tjock vid roten, avsmalnande till en spets och elegant böjd. Den skall vara lågt ansatt och får aldrig bärare över ryggen.

Kommentar:

Över skuldran skall finnas en markerad övergång mellan den väl uppresta halsen och ryggen. Bröstkorgen skall ha sin bredd vid ryggraden, ha flata sidor och får inte vara vidare än fronten och den får inte tendera att bli spetsig. Rygglinjen högsta punkt bör ligga direkt bakom sista revbenet för att sedan i en mjuk båge rundas över länd och kors.

Så här är det i nuläget:

+ Svenska bedlingtons har bra kroppar. Bra uppdragna buklinjer. Djupa bröstkorger med välutvecklade revben.

- Det finns både hundar med helt flata rygglinjer. Hundar där högsta punkten ligger felplacerad, alltså framför eller ibland bakom länden. Något som även ibland förstärks med felaktiga klippningar, där trimmaren placerar högsta punkten fel på hundens rygg. Det finns även hundar med allt för överdrivet karpad rygglinje – hunden som ut som ett upp-och-nervänt U. Grunda bröstkorar dyker också upp här och var. Vissa hundar är för korta hundar – proportionerna (längd till höjd) är fel och då ländpartiet oftast är för kort. För högt ansatta och burna svansar. OBS! Att många bedlington bär sin svans för högt men har för den delen inte för högt ansatt svans.

Rörelser

Rasstandarden säger: Bedlingtonterrier kan galoppa i hög hastighet och skall även ge intryck av att kunna göra detta. Rörelserna är mycket karaktäristiska: ganska kort steg, lätta och smidiga vid lägre hastighet och svagt rullande när hunden når full fart.

Kommentar:

I galopp använder bedlingtonterriern hela sin kropp vilket kräver en mycket stark ländrygg och språngfjäder. I samlad trav är steget fjädrande och ger intryck av fördröjning för att i utsträckt trav bli vägvinnande och pendlande vilket ger intryck av att hunden flyter fram över underlaget. Bedlington terrierns framben spårar längs en linje medan bakbenen rör sig helt parallellt.

Så här är det i nuläget:

+ Flertalet av dagens bedlington rör sig bra från sida.

- Många av dagens bedlington rör sig med icke rastypiska och då alltför långa steg. Det ser säkert showigt ut och uppskattas på utställningar med det är icke rastypiskt för rasen. Många hundar är trånga eller kohasiga bak, men det finns även hundar som är *för* breda bak och rör sig ”ryckigt”. Det är tyvärr inte många bedlington som kommer in i det rastypiska ”rullandet” som rasstandarden föreskriver. Det finns även hundar med för korta steg, hundar som inte kan ta ut sina bakbensrörelser. Många hundar rör sig dåligt i fronten, slänger med frambenen och spårar inte på linje. Hackney-rörelser dyker också upp.

Storlek

Rasstandarden säger: Mankhöjd omkring 41 cm. En lätt variation nedåt för tikar och uppåt för hanhundar är tillåten.

Kommentar:

En hanhund bör aldrig vara under 41 cm likväl som en tik aldrig bör vara över, vilket har betydelse för könsprägeln.

Så här är det i nuläget:

+ Dom flesta bedlington ligger runt 42-43 cm för hanhundar och runt 39-40 cm på tikar. Detta måste anses ligga inom de rimliga gränserna för variation inom kön och individ.

- Det finns ganska många för stora, tunga hanhundar (ibland upp mot 45 cm höga) men också för små, lätta tikar (kan vara ner mot 37 cm).

Mål under den kommande 5 årsperioden

Att motverka exteriöra ytterligheter genom att till avel välja individer vilka i väsentliga delar överensstämmer med rasens standard

Att även fortsättningsvis bibehålla det goda rykte om kvalitet som den svenska bedlington terrierna har såväl i Sverige som internationellt

Strategier

Genom att aktivt medverka i domarkonferenser om bedlingtonterrier arrangerade av till SKK och FCI knutna klubbar påverka och utbilda exteriördomarnas syn på bedlington terrierns rasspecifika yttre och mentala egenskaper.

Genom att varje uppfödare har möjlighet att själva selektera och värdera sina avelsdjur öka bredden hos det tillgängliga avelsmaterialet inom de gränser som sätts av rasstandarderna.

Hälsa

Bedlington terrier skall vara en medelstor hund med god hälsa och vitalitet. Det är en ras som uppnår höga levnadsåldrar i många fall och som har en högt medeltal då det gäller livslängd. Ett stort antal individer blir mer än 14 år gamla och endast ett litet fåtal dör före 10 årsålder. Hälsan hos bedlington terriern har granskats med hjälp av en enkät som ställdes till samtliga medlemmar inom Skandinaviska Bedlington Klubben 2004 och de uppgifter gällande försäkringar och skadeanmälningar som försäkringsbolagen: If, Agria och Folksam bistått med.

Historik

Bedlington terriern har tidigare under åren drabbats av två allvarigare rasbundna sjukdomar. Den första sjukdomen cracked pads/corned feets eller på medicinspråk hyperkeratosis, debuterade i USA och runt om i bedlington terrierkretsar under 1930-talet och det tidiga 1940-talet. Sjukdomen innebär att hundens trampdynor spricker och att trampdynornas kanter blir förvuxna och i vissa extrema fall så påverkade av sjukdomen att man tvingas avliva hunden. Då hyperkeratosis är en ärftlig sjukdomen påbörjades arbetet med att avla bort denna åkomma. Tyvärr kom det att medföra att rasen drabbades av en ny sjukdom, huruvida detta skulle ha skett ändå är inte klarlagt, men sannolikheten är stor att den hårda aveln som bedrevs för att slå ut hundar med anlag för hyperkeratosis ur aveln starkt påskyndade utvecklingen av koppartoxikos (CT).

Koppartoxikos påträffas för första gången i den veterinärmedicinska fackskrifterna på 1970-talet, med anledningen av hundars insjuknande i leversjukdomar i USA.

Nuläget

De tillfrågade bedlington ägarna upplevde sina hundar som friska och att hundarna levde länge. Då ägarna tillfrågades om man skulle skaffa ytterligare bedlington terrier i framtiden så svarade 100 stycken ett klart ja, medan endast 9 svarade nej.

En analys av de försäkrade hundarna visar att bedlington terriern även av försäkringsbolagen klassas som frisk ras, då rasen är placerad i de låga försäkringsklasserna hos samtliga ovan angivna försäkringsbolag. Att rasen har lång livstid kan man också se på att det stora flertalet försäkrade bedlington terrier inte får ut sin liversättning, utan endast utnyttjar veterinärvårdsdelen, trots av man innehar livförsäkring på hundarna.

Om man ser till genomsnittet av samtliga försäkrade hundar ser man att bedlington terriern ligger mycket under genomsnittet för de vanligaste åkommorna, exempelvis pyometra (livmodersinflammation) där snittet för samtliga raser är närmare 25% och det av samtliga försäkrade bedlington terrierna under åren 1995 till 2004 bara återfinns 9 stycken bedlington terriertikar som diagnosticerats med pyometra. Detta stämmer väl överens med de enkätsvar som inkommit, där det av totalt 85 st tikar endast var 6 st som saknade livmoder. Inte heller har bedlington terriern några påfallande problem med dräktighet, fertilitet eller förlossning, endast 9 tikar har förlösts med kejsarsnitt eller haft andra förlossningskomplikationer.

De sjukdomar där bedlington terriern uppvisar högre insjuknande grad är följande sjukdomar: Hud, Öron, Ögon och Leversjukdomar

Hud

Enkätsvaren visar att det av 147 st insända enkätsvar är 66 st som upplever att hunden haft problem med huden, oavsett om orsaken varit rävskabb, allergi eller vårtor. De uppfödare som deltagit i RAS-mötena talade också kring och delgav sina erfarenheter av klådor hos såväl

egna som valpköparens hundar. Gör man sedan en jämförelse med försäkringsstatistiken så hittar man en mängd olika diagnoser som hör samman med olika klådor och hudproblem. Man kan finna olika diagnoser som samlas under samma diagnoskod, nämligen Hud. Här återfinns bl.a. akuta klådor i hud och underhud, allergier som påverkar huden, neoplastiska förändringar, furunkolos, akuta djupa och ytliga pyodermier, atopier, abscesser, hot-spots, pododermatit, bitsår och aterom.

Man får konstatera att det är en avsevärd del bedlington terrier som drabbas av klåda utan särskild orsak och att dessa blir föremål för ett större antal undersökningar och behandlingar. Behandlingarna innebär i oftast antibiotika och cortison i det akuta stadiet och därefter fortsatt cortisonbehandling, salvor och schampon samt hyposensibilisering och dietmat. I många fall är det återkommande problem som utvecklas till kroniska sjukdomstillstånd i huden. Det är mer sällan som orsaken till hudproblem hittas och i ett par fall har hundarna avlivats p.g.a. sin klåda.

Öron

Enkätsvaren visar att 18 av de 147 hundarna hade problem med öronen och att det dessutom var 59 stycken som hade mycket hårväxt i öronen och ytterligare 4 hundar med trånga hörselgångar. Detta ger ju i sig ingen tydlig fingervisning om att det skulle föreligga öronproblem hos bedlington terriern. Emellertid var de uppfödare som deltog i RAS-mötena av en annan uppfattning, där man istället såg öronproblem som en större källa till besvär än hudproblem. Detta visade sig vara en tämligen korrekt uppfattning om man kopplar samman detta med försäkringsbolagens statistik. Man bör dock ha i åtanke att summan för veterinärvård i samband med öronsjukdomar sällan överstiger självriskan, varför dessa besök inte registreras hos försäkringsbolagen.

De öronsjukdomar som drabbar bedlington terriern är i de allra flesta fall är Akut extern otit (hörselgångsinflammation) och Akut purulent extern otit (varig hörselgångsinflammation). Behandlingen är oftast något preparat i form av örondroppar, vanligen Fucidin eller Otomax. I vissa fall är dessa öroninflammationer återkommande, detta torde kunna bero på en alltför stark pälsväxt i örat och utebliven renplockning av päls, samt ev. i kombination med trånga hörselgångar. Uppfödarna diskuterade kring eventuella hormonella orsaker, då man upplevde att det i större utsträckning var tikar som drabbades.

Ögon

Enkätsvaren visar inte på särskilda upplevelser av sjukdomar i ögonen hos bedlington terriern. 4 stycken anger någon form av problem och av dessa är det en som opererats för inåtrullad ögonlock, två som haft trånga tårkanaler (men som ej opererats). Enkätsvaren angav också att 15 stycken hundar var ögonlysta och av dessa hade 3 av dem anmärkningar. Enligt LatHunden så är det i maj 2005 19 stycken bedlington terrier som ögonlysts och av dessa är det 5 stycken som har anmärkningar (av dessa är 3 icke ärftliga katarakter, 1 ÖP katarakt och 1 retinopati).

Bedlington terriern verkar i stället ha sjukdomar som inte drabbar lins och synförmåga utan istället ögats slemhinnor och tårkanaler. Förekommande sjukdomsdiagnoser är Akut purulent konjunktivit (varig bindhinneinflammation), keratoconjunctivitis sicca (dry eye syndrome) och blefarit (inflammation i ögonlocksranderna)

Leversjukdomar

För att klargöra vissa fakta är nödvändigt att dela in leversjukdomarna i två avgränsade områden: hepatiter med kopparassociation och övriga leversjukdomar. Övriga leversjukdomar förekommer också inom rasen, i en utsträckning som skiljer sig mot andra raser. Kroniska

hepatiter(där orsaken inte anges vara kopparansamling), akuta hepatiter(där orsaken inte anges vara kopparansamling)samt leversjukdomar utan fastställda orsaker

Koppartoxicosis

Historik

Koppartoxicosis hos bedlingtonterriern rapporterades första gången från USA i början av 1970-talet. Uppfödare råkade ut för en rad oförklarliga sjukdomsfall med dödlig utgång. The Bedlington Terrier Club of America tillsatte en kommitté för att studera problemet. Man kunde konstatera att sjukdomen funnits sedan minst 1959 i USA, men mycket talar för att den förekommit redan tidigare.

Koppartoxicosis, eller bedlingtonhepatit som sjukdomen först kallades, beskrevs första gången i den veterinärmedicinska litteraturen 1975 av Dr. Robert M. Hardy. Han kunde visa att leverskador hos bedlingtonterrier var orsakade av en abnorm kopparansamling i levern. Genom testparningar fastslogs det 1980 att arvs gången är recessiv. De första rapporterna från början av 1980-talet beskrev att sjukdomen fanns hos 60-70% av hundarna i USA. Enligt uppskattning från England, rasens hemland kan 20-40% av engelska bedlingtonterriers ha nedärvd koppartoxicosis. Undersökningar i Sverige, Finland och Holland talade för liknande siffror. Första gången koppartoxicosis omnämndes i Storbritannien var 1977, då en förfrågan kom från den amerikanska Bedlingtonklubben om man i England sett leversjukdom hos rasen och om man upplevde att hundarna dog i onormalt tidig ålder. 1984 fastslogs det att sjukdomen även fanns i England. I Sverige omnämndes koppartoxicosis i skrift för första gången 1979. Året efter beskrevs de första fyra fallen i Sverige. Ärftlig ackumulering av koppar i levern har rapporterats hos andra raser, bland annat west highland white terrier, skyeterrier och dobermann.

Den kliniska bilden är mycket varierad, och beror i huvudsak på sjukdomsstadium, d.v.s. hur mycket koppar som ackumulerats i levern och hur omfattande leverskadorna är. Men klåda, avmagring, uppsvälldhet, kräkningar och behov av att dricka mycket vatten kan vara några symptomen. Hunden kan drabbas akut i ung ålder, ofta i samband med stress, vid t.ex. ägarbyte, valpning eller utställning. Det är dock vanligare att den drabbas av långsamt framåtskridande leversjukdom i medelåldern. Trots sin sjukdom förblir vissa hundar symptomfria livet ut.

Testningar

Leverbiopsi

Vid leverbiopsitagning ges hunden lugnande läkemedel samt lokalbedövas där biopsinålen förs genom bröstväggen in i levern. Ingreppet utförs oftast med samtidig ultraljudsundersökning då man exakt kan följa nålens väg in i levern. Ett alternativ är att under narkos ta ett leverprov via ett tithål i bukväggen. Leverbitarna läggs i formalinlösning och skickas till ett patologanatiskt laboratorium, där provet prepareras med en speciell färgning som påvisar eventuell koppar i levern. Saknas koppar i provet bedöms hunden ha en normal lever. Påvisas rikligt med koppar i provet ställs diagnosen koppartoxicosis. Normal kopparvärden är mindre än 400 ppm. Tyvärr finns det med denna testmetod grännsfall, cirka 10% av alla prov, där koppar kan påvisas i liten mängd.

DNA-typning

Det amerikanska laboratoriet VetGen utvecklade DNA-markören C04107 för att utreda

koppatoxicos status. Denna markör används i alla laboratorier som analyserar bedlingtonterriers markörtyper. Det finska laboratoriet FABALAB samt SLU i Uppsala använder också DNA-markören C04107B, som är åtminstone lika informativ i finska och svenska linjer som C04107. B-markern innehåller 3 typer och på så sett 6 olika typkombinationer (bokstavskombinationerna a-a, a-b, a-c, c-c, b-c och b-b), tillsammans med C04107-markörens 3 typkombinationer (sifferkombinationer 1-1, 1-2 och 2-2) hjälper det mycket i tolkningen.

För att kunna tolka DNA-typningarna på en hund måste man ha bakgrundsinformation, d.v.s. kännedom av testresultat på hundar som ligger bakom den aktuella testade hunden. Man måste hitta en sjuk individ i stamtavlan, konstaterat genom leverbiopsi, och DNA-testa denna hund och på så sett få fram vilka DNA-typer som hör ihop med det sjuka. Markörtyper är informativa fastän tolkning inte kan göras, p.g.a att det saknas bakgrundinformation. Man har kunnat se att markörtyp 2 är kraftigt kopplad med koppatoxicosgenen, det "sjuka" och att markörtyp 1 är kopplad i de flesta fall med friska genen. Flest hundar av typkombinationen 1-2 är anlagsbärare, den sjuka koppatoxicosgenen kopplad i flesta fall med markörtyp 2.

Om man parar en hund med markörtypen 1-1 med en annan 1-1, får man oftast *men inte alltid* valpar som inte nedärver koppatoxicos. Om man parar en 1-1 hunden med en hund av markörtypkombination 1-2, få man oftast hälften anlagsfria valpar med typkombinationen 1-1 och hälften anlagsbärare 1-2, som har sjuka genen kopplad med markörtyp 2. Valparna får en gentyp av vardera förälder. ***Det är viktigt att minnas att det finns sjuka hundar med typkombinationen 1-1. Därför är bakgrundsinformationen så otroligt viktig när man tolkar hundars DNA-typer.***

Nutid

Nu förtiden parar seriösa uppfödare inte två bärare med varandra, utan endast en anlagsfri med en annan anlagsfri hund eller en anlagsfri med en bärare, på så sett kan inga sjuka individer födas. Man använder fortfarande bärare i avel p.g.a. att populationen i Sverige är så liten att om man endast skulle använda anlagsfria individer skulle man snart drabbas av stor inavel. Sjuka individer skall självklart aldrig användas.

Forskare i Holland och Kanada arbetar med att få fram den riktiga koppatoxicosgenen. Bland annat har hundar med DNA-markörerna 2-2 b-b som även biopsitestas sjuka testas mot ytterligare en markör som skall ligga i närheten av den riktiga CT-genen.

Skandinaviska Bedlingtonklubben har hårda regler när det gäller CT och för att kunna få valphänvisning av klubben. SKBK vill verka för att endast hänvisa friska valpar.

Övriga sjukdomar

Inom bedlington terriern har man också funnit individer som drabbats av Addisons syndrom och Cushings syndrom, som båda är sjukdomar knutna till binjurarna. Några hundar har rapporterats kommit in med epilepsiliknande kramper, emellertid har inga av dessa fått diagnosen epilepsi. Detta gör att man nog med förhållandevis stor säkerhet kan säga att den ärftliga formen av epilepsi som finns inom andra raser inte återfunnits hos bedlington. Cancer/tumörer i olika former finns också diagnosticerade och det är då främst tumörer i juver hos tikar samt i anal och grovtarmstumörer är de vanligast förekommande.

Mål under den kommande 5 årsperioden

Allmän hälsa

Att fortsätta föda upp långlivade, friska hundar som fungerar väl i det svenska samhället

Hud

Att minska antalet hundar som lider av klåda och att kartlägga vilka individer som drabbas och av vilka orsaker dessa drabbas.

Öron

Att minska antalet hundar som har alltför bepälsade inneröron, trånga hörselgångar och antalet behandlade öroninflammationer.

Ögon

Att få mer kunskap kring sjukdomar i ögat och i vilken utsträckning rasen är drabbad. Att fortsätta kartläggningen med hjälp av ögonlysning av de individer som skall gå i avel.

Leversjukdomar

Att samtliga avelsdjur skall DNA-testas för koppartoxikos. Att de individer som drabbas av leversjukdomar skall få rätt ställd diagnos och att minska antalet fall av kopparassocierade hepatiter

Strategier

Allmän hälsa

Genom att fortsätta med hälsoenkäter ha en mer genomgående handlingsplan för att kartlägga sjukdomsbilder och olika uppkomster av eventuella sjukdomar samt att söka bekräftelse på uppfödarnas bild av sitt avelsresultat som friskt och sunt.

Hud

Uppfödarna ombedes lämna in uppgifter till SKBK:s avelskommitté gällande de hundar av sin uppfödning som haft problem med klåda för vidare kartläggning av problemet. Uppgifterna skall behandlas med stor sekretess. Kontakt tages med Sofia Malm på SLU för att kunna aktivt ta del av pilotstudierna gällande atopisk dermatit hos bl.a. westie och bullterrier.

Utbildning och föreläsningar kring hud bör kunna arrangeras av rasklubben.

Öron

Rekommendation till uppfödarna att inte använda hundar i avel med återkommande öroninflammationer och/eller andra problem med öronen. Fortsatt kartläggning med hjälp av hälsoenkäter och sammanställande av försäkringsbolagens uppgifter sker fortlöpande.

Ögon

För att stimulera till att fler hundar ögonlyses och på så sätt ger en större helhetsbild av ögonstatus hos bedlington terrier skall de kullar vars föräldrar är ögonlysta få dessa resultat rapporterade vid valphänvisning. Rekommendation utgår till uppfödarna att ögonlysa samtliga avelsdjur.

Leversjukdomar

Samtliga avelsdjur skall DNA-testas hos laboratorier som möjliggör användandet av FABALAB:s tolkningsschema. En stark rekommendation skall utgå skriftligen från SKBK:s styrelse till de svenska uppfödarna av rasen, i samband med RAS antagande. Inga hundar som kan tolkas till Kod 4 skall gå i avel.

Fortsatt utbildning av uppfödarna kring DNA-analyser och fortsatt forskning kring finnandet av den korrekta genen. Kontakter skall finnas fortlöpande med Sofia Malm och Kumar Juneja vid SLU. Samtliga DNA-tester gjorda på svenska hundar skall publiceras i BedlingtonNytt Nr 1 varje år.

Avelsstruktur

Bedlington terriern är en i Sverige numerärt liten ras. Registreringarna i SKK varierar något, men hamnar i snitt på 56 registreringar per år. Då kullarna som föds innehåller allt från en till sju valpar, men vanligtvis mellan tre och fem, innebär dessa registreringssiffror att antalet kullar per år hamnar någonstans runt fjorton kullar per år.

I en sådan population får det givetvis stora konsekvenser om något avelsdjur används i större utsträckning. Populationen är också lätt påverkbar av inavelsgrad och även enstaka importörer kan avsevärt förändra avelsstrukturen för rasen.

Per Erik Sundgren gjorde 2004, på uppdrag av Skandinaviska Bedlington Klubben en analys av bedlington terrierns avelsstrukturer med hjälp av programmet LatHunden. Ur detta dokument har avelskommittén och arbetsgruppen för RAS gjort fortsatta frågeställningar och analyser.

Inavelsgrad

Tabell 1. Födda hundar och inavelsgrad under perioden 1993-2004

FÖDDA ÅR	ANTAL	INAVEL %	STAMTAVLANS DJUP
1993	60	7,82	4,6
1994	46	9,18	4,8
1995	43	10,77	4,8
1996	58	6,57	4,6
1997	55	8,30	4,8
1998	41	12,79	4,9
1999	65	10,23	4,9
2000	72	5,04	4,9
2001	41	5,06	4,8
2002	45	8,40	4,8
2003	67	8,83	5,0
2004	75	6,51	4,9
Totalt/medelvärden	56,1	8,29	4,8

Antalet registrerade valpar under den här perioden uppgår alltså till 668 stycken. Den största delen av dessa registreringar är givetvis valpkullar, men det förekommer också importörer. Då importörer ofta får stort inflytande på den kommande aveln är det av intresse att se över hur många importörer som gjorts under samma period.

Importörer

Tabell 2 Antal importerade hundar samt deras inavelsgrad under perioden 1993-2004

REG. ÅR	ANTAL	INAVEL %
1993	0	-
1994	0	-
1995	4	14,28
1996	2	7,5

1997	1	9,4
1998	2	19,3
1999	2	0
2000	0	-
2001	1	0
2002	1	0
2003	3	7,33
2004	3	3,07

Av dessa importerade hundar får anses att det stora flertalet kommer att gå i avel eller redan har gått i avel, enligt SKK:s Rasdata.

Tabell 3 Importernas ursprungsland, import år samt kön och inavelsgrad 1995-2004

Land	År	Kön	Inavelsgrad
USA	1995	H	14,1
USA		H	14,1
Storbritannien		T	16,4
Nederländerna		T	12,5
Storbritannien	1996	H	7,5
Tyskland		T	0
Nederländerna	1997	H	9,4
Storbritannien	1998	T	13,6
Storbritannien		H	25
Danmark	1999	H	0
Finland		T	0
Inga import	2000		
USA	2001	T	0
USA	2002	T	0
Norge	2003	H	6,6
Storbritannien		T	6,3
Frankrike		T	9,1
Norge	2004	T	2,9
Ryssland		H	0
Storbritannien		H	6,3

En förklaring bör göras till de ovan nämnda inavelsgraderna. Eftersom import inte alltid har en stamtavla som sträcker sig över fem led, innebär detta att de angivna inavelsgraderna kan komma att förändras något om man skulle beräkna den totala inavelsgraden över fem led. De siffror som anges skulle alltså kunna komma att höja inavelsgraden för de hundar där det idag i RasData och med eget gjorda kompletteringar, inte finns fulla femledsstamtavlor. Den felmarginalen får ändå anses som värd att ta i publiceringen. Importerna har själva ibland en ganska hög inavelsgrad, men vanligen har de inte någon stark släktskap med befintliga hundar i Sverige. Låt oss för att nämna ett tydligt exempel Ch. Wetop Blue Flame är en engelsk import som kommit att ha stor genomslagskraft i den svenska avel. Han hade själv en inavelsgrad på 40,1%!! Parade med svenska, tämligen obesläktade hundar kan alltså inavelsnivån för avkomman sjunka ända ner till 0, medan en fortsatt linjeavel på dessa hundar snabbt ökar inavelsgrad även om antalet generationer ökar.

Utomsvenska föräldrar

I samband med att Sverige öppnades för resande med djur mellan de europeiska länderna vidgades möjligheterna för aveln. Svenska uppfödare har kunnat använda hanhundar som lever i utlandet och på detta sätt har man kunnat bredda avelsmaterialet utan att för den skull behöva göra egna import. Detta har skett i nio fall sedan 1993 och främst har då nordiska hanar prövats, men även en tysk och två amerikanska hundar har prövats. Möjligheterna till inseminationer med frusen och direktimporterad sperma har också prövats i ett fall, där resultat blev 4 valpar där 3 av valparna har gått i fortsatt avel.

Effektiv avelsbas

Ytterligare kännedom om rasens populationsstruktur har kunnat inhämtas med hjälp av beräkningar kring den effektiva avelsbasen.

Tabell 4 Utnyttjad och tillgänglig avelsbas åren 1993-2003 (N_e = avelsbas)

Period	Alla kullar	Beräknade	Utnyttjad N_e	Tillgänglig N_e
1988-1993	97	85	27	52
1993-1998	100	82	18	50
1998-2003	96	89	33	55

Den simulerade beräkningen som utgör grunden för ovanstående tabell har inga övriga begränsningar än att parning mellan helsyskon eller förälder och avkomma inte är tillåtna, d.v.s. inget urval gällande sjukdomsstatus eller meriter har gjorts. Ur denna tabell kan man utläsa att den faktiska avelsbasen bara är obetydligt mindre än den faktiskt tillgängliga. Populationsgenetiker anser att värden under 50 gällande den tillgängliga avelsbasen är skadliga för populationen och att sådana värden på sikt gör det omöjligt att även med stora avelsplanerande åtgärder kunna fortsätta med populationen. M.a.o. en siffra som understiger 50 gör rasens fortlevnad direkt hotad. Mest önskvärd, enligt genetikerna, är en siffra på tillgänglig avelsbas på runt 100.

En sådan dyster framtidsutsikt förutsätter emellertid att inga nya import eller insemineringar görs. På en så pass numerärt begränsad population som bedlington terrierns gör även ett mindre antal import en stor skillnad i den tillgängliga avelsbasen.

Hanhundsanvändning

Hanhundsanvändning är ett viktigt instrument i en åtgärdsplan för att se över rasens avelsstruktur. Bedlington terriern är en långlivad ras och hanhundarna kan användas från det att de är köns mogna fram till de är över 10 år gamla. Den yngsta hane som använts i aveln var vida parningstillfället endast 9 månader gammal och ytterligare 25 andra hanar har fått sin första kull före två års ålder. För att bättre kunna utvärdera alla avelshundar innan de går i avel bör ingen hund användas i avel före två års ålder, om inte särskilda skäl föreligger. Detta torde inte vara ett stort problem då detta problem föreligger bara hos ett litet antal avelshundar inom rasen.

Per Eriks Sundgrens rekommendationer i avelsanalysen är att inom en ras som bedlington terriern, bör ingen hanhund få lämna mer än 5 % av antalet valpar i en generation (där en generation vanligen utgörs av 5 år). Mer önskvärdt är också att hamna på nivåer under 2 %, vilket innebär 12-15 valpar under en livstid eller 4-5 kullar om registrerings siffrorna fortsätter att ligga runt 50 hundar per år.

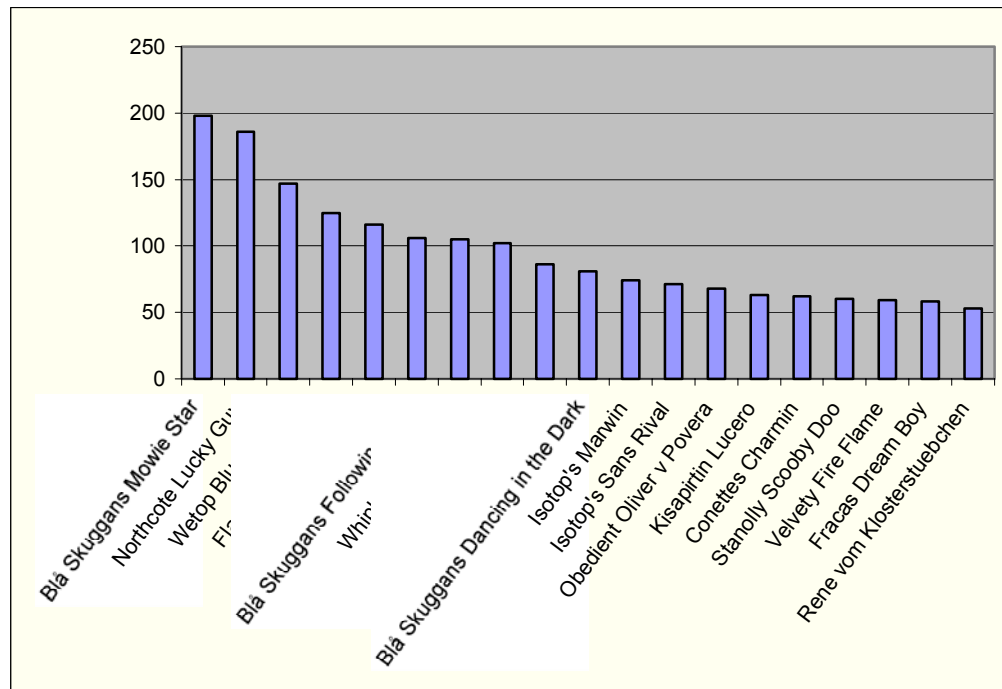
Tabell 5 Hanhundsanvändning under perioden 1993-2004

	Antal hanhundar	Totalt antal kullar		Antal hanhundar	Totalt antal kullar
1993	8	12	1994	9	13
1995	8	11	1996	10	14
1997	10	12	1998	8	9
1999	12	18	2000	14	16
2001	10	10	2002	7	11
2003	13	17	2004	15	21

Barnbarnsdiagram

Tabellen ovan visar hur många hanhundar som användes varje år mellan 1993 och 2004, men inte om samma hane användes år efter år och inte heller hur många kullar respektive hane har efter sig. Genom att granska hanhundarnas barnbarn får man en bättre bild av hur stort inflytande en hane kommer att ha på rasen. Detsamma gäller även för tikar, även om det är ovanligt att en tik får större antal barnbarn än en hane. I slutändan betyder det att hanhundarna oftast har större inflytande på avelsutvecklingen än en tik.

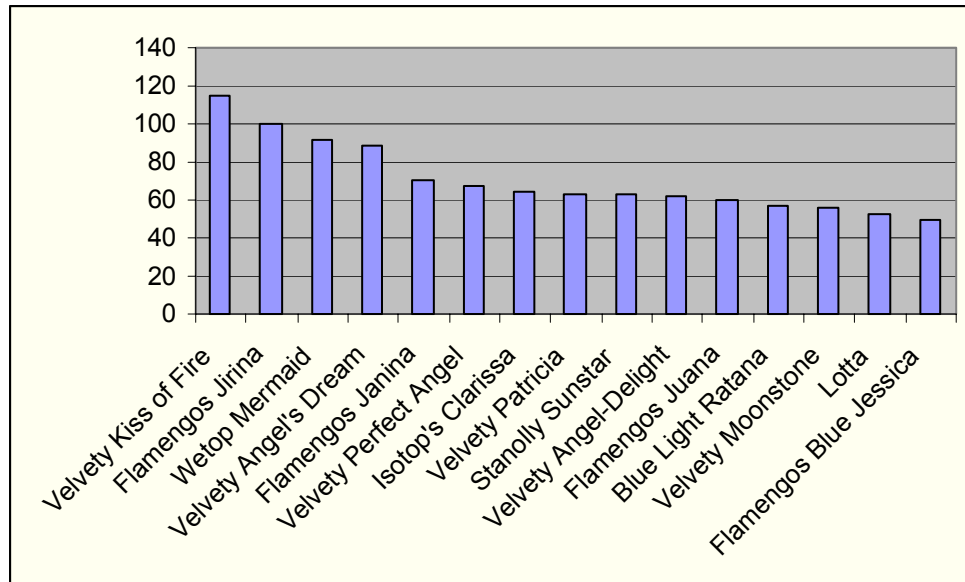
Tabell 6 Barnbarnsdiagram för hanhundar (minsta antal 50 stycken)

Då det gäller hanhundarnas inverkan på antalet barnbarn, så kan man i ovanstående diagram se att de hundar som har flest barnbarn är hundar som är avlidna sedan länge. Av hanarna i diagrammet så är det bara fyra hundar som fortfarande lever (juni 2005). Detta i sig är ju inte en nödvändig upplysning om man inte tar med i beräkningen att de flesta av ovanstående hundar levde och var avelsverksamma så långt bak som på sjuttio och åttiotalet, endast ett

fåtal på nittioalet och ytterligare färre var aktiva på den här sidan millennieskiftet. Detta ger ju en anvisning om att inte heller deras barn kommer att kunna påverka barnbarns diagrammet i allt för stor utsträckning. En slutsats man kan dra är att antalet hanhundar som ger ett stort antal avkommor och därmed får stort inflytande på den svenska aveln, har minskat och att fler hanhundar får chans att bidra med sina gener till populationen.

Tabell 7 Barnbarnsdiagram för tikar (minsta antal 50 stycken)

På tiksidan så är det fyra tikar som har ett större antal barnbarn (överstigande 80 st), av dessa så är det en import från Storbritannien, nämligen Wetop Mermaid. Velvety Kiss of Fire som är den största producenten av barnbarn; har även mor (Velvety Patricia), farmor/mormor (Velvety Perfect-Angel) samt farmorsmor/mormorsmor (Flamengos Jirina) med sig bland de tikar som producerat mer än 50 valpar. Kullsysstrarna Velvety Angel-Delight och Velvety Perfect-Angel är dessutom helsyskon till Velvety Moonstone. Alltså en kombination som har fått stort inflytande inom den svenska aveln.

Om man utgår från maxgränsen för antalet avkommer för en enskild individ i en liten population, nämligen 5 % av antalet valpar i en generation (en generation är 5 led), så får det till följd att antalet barnbarn inte bör överstiga 25-30 stycken. LatHunden ger rapporten att 67 hundar (hanar och tikar) överstiger det antalet barnbarn. Dock kan sägas att i de fallen så är det inte den avsedda far/morföräldern som överanvänts utan istället avkomman efter densamma.

Parningstyp

Parningstyp innebär att man avstår från att göra inavelsberäkningar utan istället gör sin släktskapsanalys utifrån vad stamtavlan visar. Med det här hjälpmedlet ser man att antalet rena incestparningar är mycket lågt hos bedlington terriern, bara 9 kullar av rasens totalt 524 kullar. Emellertid är den en större grad av gjorda parningar enligt parningstyp 3, som innebär parning mellan halvsyskon eller med far- och morföräldrar eller föräldrars syskon, dvs fastrar, mostrar, farbröder och morbröder. Denna typ av parning utgör närmare 17% av alla parningar

Tabell 8 Parningstyper i den total avelsbasen sedan 1970-talet

Parningstyp	Antal	Inavelsgrad %	Kullstorlek
I	320	5,0	3,3
II	87	13,4	3,5
III	72	18,8	3,1
IV	9	29,8	3,4

Typ I = föräldrar mindre släkt än kusiner

Typ II = föräldrar släkt som kusiner eller motsvarande

Typ III = föräldrar släkt som halvsyskon eller motsvarande

Typ IV = föräldrar släkt som helsyskon eller föräldrar-avkomma

Emellertid kan man inte se några kopplingar till en minskad fertilitet eller minskad kullstorlek i anknytning till dessa siffror. Det kan dock finnas en risk för att en högre inavelsgrad ytterligare kommer att sänka kullstorleken och därmed också minska möjligheten att finna övriga genetiska defekter. Detta p.g.a. att det uppstår svårigheter med att hitta genetiska defekter om det bara föds en valp i varje kull. Att detta blir fallet är ju beroende på att om den enda valpen i en kull är sjuk i någon sjukdom så får man ju en kullstatistik som visar på 100% defekter, eller om den enda valpen istället är helt frisk, så får man resultatet 100% opåverkad avkomma. En större numerärt urval är en viktig grundsten då det gäller att koppla analyser till statistiska uppgifter.

Sammanfattning

Bedlington terriern är en numerärt liten ras som kämpar med de problem som alla små populationer har, nämligen en allt för hög inavelsgrad och en allt för liten tillgänglig avelsbas. Det är inte gynnsamt för rasen att ha en tillgänglig avelsbas på tal under 50 och särskilt inte den utveckling som skett de senaste tolv åren med enstaka år där den utnyttjade avelsbasen istället närmast sig talet 30.

Det skulle vara önskvärt att de avelsdjur som används inte överskrider den rekommenderade maxgränsen 5 % av varje generation som populationsgenetiker världen över anser vara rimlig, inom små populationer. I bedlington terrierns fall skulle detta innebära att antalet avkommor inte ska överstiga 12-15 valpar, eller motsvarande 4-5 kullar för varje avelsdjur. Det är också viktigt att ha med i målsättningen för den framtida aveln att ytterligare dra ner gränsen, för att slutligen närma oss 2,5 % per generation vilket motsvarar en avelsbas (effektiv population) på 100.

Mål under den kommande 5 årsperioden

- Uppfödarna ska mer målmedvetet få kunskap om avelsstrukturen
- Aveln ska sträva mot en sänkning av inavelsgraden
- Aveln ska sträva mot att öka den effektiva avelsbasen.
- En större öppenhet i dokumentation och analysen kring avelsstrukturer och inavelsgrader.

Strategi för att nå målen

- Fokus sätts på att arbeta med inavelsanalys och avelsstruktur genom att samtliga kullars inavelsgrad publiceras anonymt i Bedlington Nytt Nr. 1.
- I samband med att detta så publicerar också SKBK:s avelskommitté en sammanställd analys över avelsstrukturen och de publicerade siffrorna samt en kort sammanställning över hanhundsanvändningen under föregående år.

- Avelskommittén åläggs också att skicka ut en sammanställning över årets kullar och inavelsberäkningar, med namn och registreringsuppgifter till samtliga aktiva uppfödare med kennelnamn som är medlemmar i SKBK samt till de uppfödare som haft en kull under föregående år.
- Inavelsberäkningarna och dess uppgifter kan också begäras ut av vanliga medlemmar. Möjligheten till detta skall redovisas i BedlingtonNytt och på SKBK:s hemsida.

Arbetsgång

2003 Årsmötet granskar och godkänner en motion gällande RAS.

Våren 2004 Styrelsen för SKBK sänder ut en hälsoenkät till samtliga medlemmar.

Våren 2004 Avelskommittén sänder ut en avelsanalys gjord av Genetica till samtliga uppfödare. Övriga intresserade kan ta del av analysen efter kontakt med klubbens sekreterare.

Augusti 2004 Uppfödarmöte i Ånnaboda med representanter från SvTeK. Information kring arbetet med RAS, arbetsstrukturer och beslutsgång i godkännandet av arbetet.

Oktober 2004 Uppfödarmöte i Ånnaboda, även nu med representanter från SvTeK:s avelskommitté. Särskilda frågor fastställs att arbeta med kring RAS. Viss tidsplanering klarläggs.

Januari 2005 Ny Avelskommitté tillsätts och med den även en arbetsgrupp för RAS.

Februari 2005 Kontakt tas med Sofia Malm, SLU gällande valphänvisningsregler. Dessa revideras enligt rekommendation och tas sedan, i beslut av styrelsen.

Våren 2005 Avelskommittén och Arbetsgruppen för RAS redovisar fortsatt arbete via SKBK:s hemsida och klubbens tidning BedlingtonNytt.

Maj 2005 Uppfödarmöte i Gränna, där representanter för SvTeK:s avelskommitté deltar. Konkreta förslag till åtgärder, strategier och problemformulering diskuteras. Information ges om programmet LatHunden och vissa data redovisas.

Tidsplanen sätts till ett färdigställt dokument till Rasspecialen i Ransäter 31/7 2005